

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรเป้าหมายที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสหศึกษา 3 สังกัด ได้แก่ สังกัดกรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย (กทม.) สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ (สปกทม.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีนักเรียนทั้งหมดประมาณ 80,807 คน (ข้อมูลจากกรุงเทพมหานคร กองวิชาการ 2536, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ กองแผนงาน งานข้อมูลและสถิติ 2536, สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ กองแผนงาน 2536)

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากวิธีการของ Taro Yamanae (Yamanae, 1970 : 580-581 อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูตร, 2529 : 10) ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของประชากร ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 โดยใช้ความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ 0.05 และค่าที่สัดส่วนของประชากร (f_1) เป็น 0.5 โดยที่ใช้สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่ได้รับรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างเท่าที่ยอมรับได้ในที่นี้ $e = .05$

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{80807}{1+80807 (.05)^2} \\
 &= 80807 \\
 &= 203.0175 \\
 &= 398.03 \text{ คน}
 \end{aligned}$$

เพื่อให้สะดวกในการเก็บข้อมูล จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน เป็นชาย 200 คน และหญิง 200 คน

วิธีการที่ใช้สุ่มกลุ่มตัวอย่าง คือ แบ่งเขตต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครตามเขตการปกครองออกเป็นเขตต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2534 ; 328-331)

เขตชั้นใน ประกอบด้วย 19 เขต คือ พญาไท ดุสิต ปทุมวัน ป้อมปราบศัตรูพ่าย พระนคร บางรัก สัมพันธวงศ์ ห้วยขวาง ธนบุรี คลองสาน บางกอกใหญ่ บางซื่อ ราชเทวี สาทร คลองเตย บางคอแหลม ยานนาวา จตุจักร และบางกอกน้อย

เขตชั้นกลาง ประกอบด้วย 11 เขต คือ ลาดพร้าว พระโขนง บางเขน บางกะปิ ینگุม ภาษีเจริญ ราษฎร์บูรณะ คอนเมือง จอมทอง บางพลัด และประเวศ

เขตชั้นนอก ประกอบด้วย 6 เขต คือ หนองจอก มีนบุรี ลาดกระบัง บางขุนเทียน ตลิ่งชัน และหนองแขม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากนั้นสุ่มเขตต่าง ๆ ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

เขตชั้นใน วัตถุประสงค์ที่เป็นตัวแทน คือ เขตดุสิต

เขตชั้นกลาง วัตถุประสงค์ที่เป็นตัวแทน คือ เขตบางกะปิ

เขตชั้นนอก วัตถุประสงค์ที่เป็นตัวแทน คือ เขตตลิ่งชัน

จากนั้นสุ่มโรงเรียนจากแต่ละเขต เขตละ 3 โรงเรียน ซึ่งเป็นตัวแทนของโรงเรียนในสังกัด กทม. สังกัดเอกชน และสังกัด สปกทม. ตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 9 โรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สปกทม.) จำนวนตามเขตการปกครอง

เขตการปกครอง	เขต	ชื่อ ร.ร.ใน	ชื่อ ร.ร.ใน	ชื่อ ร.ร.ใน
		สังกัด กทม.	สังกัด เอกชน	สังกัด สปกทม.
ชั้นใน	ดุสิต	วัดเบญจมบพิตร	กันตะบุตร	ราชวินิต
ชั้นกลาง	บางกะปิ	บ้านบางกะปิ	อุดมศึกษา	พิบูลย์อุปถัมภ์
ชั้นนอก	ตลิ่งชัน	วัดชัยพฤกษ์มาลา	นิลประพันธ์	วัดช่างเหล็ก

หลังจากสุ่มได้โรงเรียนแล้ว นำมาสุ่มห้องเรียนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของแต่ละโรงเรียน เมื่อได้ห้องเรียนแล้วขั้นสุดท้ายจะเป็นการสุ่มนักเรียนจากนักเรียนในแต่ละห้องด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายให้นักเรียนหญิงรวมทั้งสิ้น 200 คน จำนวนนักเรียนชายรวมทั้งสิ้น 200 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

เครื่องมือทำชิ้นการวิจัย

เครื่องมือทำชิ้นการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ได้แก่

1. แบบวัดบทบาททางเพศ
2. แบบวัดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท

1. แบบวัดบทบาททางเพศ

1.1 ลักษณะทั่วไป ของแบบวัดบทบาททางเพศที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

แบบวัดบทบาททางเพศที่ผู้วิจัยนำมาใช้ครั้งนี้เป็นของ วรรณภา เพชรพันธ์ (วรรณภา เพชรพันธ์, 2534) ซึ่งพัฒนามาจากแบบวัดลักษณะที่เป็นจริงและลักษณะที่พึงปรารถนา ของชายและหญิงไทยในปัจจุบันของ นิตยกุล อรรถนุพรรณ (นิตยกุล อรรถนุพรรณ, 2529) ซึ่ง แปลและเรียบเรียงจากแบบวัดบทบาททางเพศ 3 ฉบับ คือ Bem Sex Role Inventory, Personal Attributes Questionnaire และ Adjective Check list และจากการรวบรวมคำคุณศัพท์เกี่ยวกับลักษณะของชายและหญิงไทยจากงานวิจัยต่าง ๆ และจากการตอบคำถามปลายเปิดของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย นิสิตปริญญาตรีและปริญญาโท

1.1.1 ลักษณะของแบบวัด

แบบวัดบทบาททางเพศนี้มีจำนวนข้อทั้งสิ้น 30 ข้อ นำมาจัด เรียงข้อสลับกัน แบ่งเป็น

- ข้อกระทงที่วัดลักษณะความเป็นชาย 10 ข้อ ซึ่งเป็นข้อ กระทงที่เป็นลักษณะพึงปรารถนาของชายมากกว่าหญิง (Masculine Items) ได้แก่ ข้อ, 4, 7, 10, 13, 16, 19, 22, 25, 28

- ข้อกระทงที่วัดลักษณะความเป็นหญิง 10 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงที่เป็นลักษณะพึงปรารถนาของหญิงมากกว่าชาย (Feminine Items) ได้แก่ ข้อ 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26, 29

- ข้อกระทงที่เป็นกลาง 10 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงที่ไม่เฉพาะเจาะจงว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิงหรือชาย (Neutral Items) ได้แก่ ข้อ 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30

ลักษณะข้อกระทงจะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 7 ช่วงจาก "น้อยที่สุด" ถึง "มากที่สุด" โดยแต่ละช่วงมีความหมาย ดังนี้

1. น้อยที่สุด เมื่อผู้ตอบเห็นว่าลักษณะนั้นไม่ตรงหรือแทบจะไม่ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบเลย
2. น้อย หมายถึง โดยทั่วไปแล้วผู้ตอบเห็นว่าลักษณะนั้น ๆ ไม่ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบเป็นส่วนมาก
3. ค่อนข้างน้อย หมายถึง เป็นจริงบ้าง แต่ไม่มาก เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบบ้างไม่มากนัก
4. ปานกลาง หมายถึง เป็นจริงครึ่งหนึ่ง ไม่จริงครึ่งหนึ่ง คือ เมื่อผู้ตอบไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นจะตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบ
5. ค่อนข้างมาก หมายถึง เป็นจริงค่อนข้างมาก เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบค่อนข้างมาก
6. มาก หมายถึง โดยทั่วไปแล้วเป็นจริง คือ เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบเป็นส่วนมาก
7. มากที่สุด หมายถึง เป็นจริง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบมากที่สุด

ตัวอย่างเช่น .

ข้อที่	ข้อความ	น้อยที่สุด	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก	มากที่สุด
1	เอื้อเฟื้อ							
2	ประหยัด							

1.1.2 เกณฑ์การวัดคะแนน

การวัดคะแนนในแต่ละข้อแบ่งออกเป็น

คำตอบ	คะแนนที่ได้
มากที่สุด	7
มาก	6
ค่อนข้างมาก	5
ปานกลาง	4
ค่อนข้างน้อย	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

1.1.3 การแปลผลคะแนน

วิธีแนวทางการแปลผลคะแนนตามแนวคิดของ Bem (Bem, 1978) โดยคิดคะแนนแยกระหว่างข้อกระทงที่แสดงลักษณะความเป็นชาย และข้อกระทงที่แสดงลักษณะความเป็นหญิง ส่วนข้อกระทงที่แสดงลักษณะความเป็นกลางนั้นไม่นำมาคิด แต่มีข้อกระทงนี้ไว้เพื่อป้องกันการลำเอียงงานในการตอบทำให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากขึ้น การคิดคะแนนนั้นทำโดยการหาค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มตัวอย่างในข้อกระทงที่แสดงลักษณะความเป็นชาย และข้อกระทงที่แสดงลักษณะความเป็นหญิงของแต่ละคน จากนั้นนำค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมดมาหาค่ามัธยฐาน แล้วใช้ค่ามัธยฐานที่ได้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกบทบาททางเพศได้เป็น 4 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงการแปลผลคะแนนลักษณะบทบาททางเพศ โดยอาศัยเทคนิคการแบ่งกลุ่มจากค่ามัธยฐานของค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง (median split technique)

		ลักษณะความเป็นหญิง	
		ต่ำกว่ามัธยฐาน	สูงกว่ามัธยฐาน
ลักษณะความ	ต่ำกว่าค่ามัธยฐาน	กลุ่มที่มีลักษณะต่ำทั้งความเป็นชายและความเป็นหญิง (undifferentiated)	กลุ่มที่มีความเป็นหญิงสูงลักษณะเดียว (feminity)
	เป็นชาย	สูงกว่าค่ามัธยฐาน	กลุ่มที่มีลักษณะสูงทั้งความเป็นชายสูงลักษณะเดียว (musculinity) และความเป็นหญิง (androgyny)

จากการแปลผลด้วยเทคนิคดังกล่าว สามารถนำกลุ่มตัวอย่างมาจัดกลุ่มใหม่ได้

4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ คือ

1. กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูงลักษณะเดียว (Feminine) คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูงกว่ามัธยฐานลักษณะเดียว แต่มีลักษณะความเป็นชายต่ำกว่ามัธยฐาน

2. กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายสูงลักษณะเดียว (Masculine) คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะความเป็นชายสูงกว่ามัธยฐานลักษณะเดียว แต่มีลักษณะความเป็นหญิงต่ำกว่ามัธยฐาน

3. กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ (Androgyny) คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนสูงกว่ามัธยฐานทั้งลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง

4. กลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiation) คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนต่ำกว่าหรือเท่ากับมัธยฐานทั้งลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง

1.2 ขั้นตอนในการทดสอบความแม่นยำและความเชื่อถือได้ของแบบวัดบทบาททางเพศในการวิจัยครั้งนี้

1. ทดสอบการจำแนกประเภทของแบบวัดบทบาททางเพศ ดังขั้นตอนต่อไปนี้

ก. นำข้อกระทงทั้ง 30 ข้อกระทง ซึ่งประกอบด้วยมาตรวัดลักษณะความเป็นชาย 10 ข้อ มาตรวัดลักษณะความเป็นหญิง 10 ข้อ และมาตรที่เป็นกลางอีก 10 ข้อ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด ชุดหนึ่งเป็นแบบสอบถามลักษณะที่พึงปรารถนาของชายไทย และอีกชุดหนึ่งเป็นแบบสอบถามลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิงไทย นำไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 90 คนทำ โดยนักเรียนแต่ละคนจะได้ทำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้ามาศึกษาความตรงตามโครงสร้าง
ของแบบวัดบทบาททางเพศ จำแนกตามโรงเรียนและเพศ

โรงเรียน	ชาย	หญิง	รวม
วัดศรีบุญเรือง	15	15	30
ปัญญวิกรมวิทยา	15	15	30
พระบาทประเสริฐฯ (สปกทม.)	15	15	30
รวม	45	45	90

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. จากนั้นคำนวณหาค่าเฉลี่ยของแต่ละมาตราวิเคราะห์และทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบแบบค่าที (t-test) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าทีของมาตรวัดลักษณะความเป็นชาย มาตรวัดลักษณะความเป็นหญิง และมาตรวัดลักษณะเป็นกลาง จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะพึงปรารถนา	ผู้ชายประเมิน			ผู้หญิงประเมิน		
	มาตรวัดความเป็นชาย	มาตรวัดความเป็นหญิง	มาตรวัดความเป็นกลาง	มาตรวัดความเป็นชาย	มาตรวัดความเป็นหญิง	มาตรวัดความเป็นกลาง
สำหรับผู้ชาย	5.3667	3.9822	4.0978	5.2689	3.8267	3.9039
สำหรับผู้หญิง	3.8933	5.4000	3.9244	4.4733	5.3333	3.9711
ค่าความแตกต่าง	1.4734	1.4178	.1733	.7956	1.5067	.0622
ค่า t	11.19*	8.64*	1.50	5.47*	9.61*	.57

* $P < .001$

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่าจากการที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงประเมินผู้ชายด้วยมาตรวัดลักษณะความเป็นชาย มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเมื่อประเมินผู้หญิงด้วยมาตรวัดลักษณะความเป็นชายอย่างมีนัยสำคัญ ในทางกลับกันเมื่อประเมินผู้หญิงด้วยมาตรวัดลักษณะความเป็นหญิงพบว่าค่าเฉลี่ยสูงกว่าเมื่อประเมินผู้ชายด้วยมาตรวัดลักษณะความเป็นหญิงอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่เดียวกันมาตรวัดลักษณะเป็นกลางไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในการประเมินระหว่างเพศชายและหญิง ฉะนั้น จากผลการทดสอบข้างต้นแสดงว่าข้อกระทงแต่ละมาตรวัดนั้นเหมาะสมสามารถจำแนกลักษณะบทบาททางเพศได้ชัดเจน

2. การวิเคราะห์ความเที่ยง

นำแบบวัดบทบาททางเพศที่วิเคราะห์การจำแนกประเภทแล้วไปวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง โดยวิธีวัดความสอดคล้องภายใน (internal consistency) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 คน ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สุ่มมาศึกษาความเที่ยงของแบบวัดบทบาททางเพศ จำแนกตามโรงเรียนและเพศ

โรงเรียน	ชาย	หญิง	รวม
วัดนวลจันทร์ (สังกัด กทม.)	10	10	20
โรสมาภาอนุสรณ์ (สังกัด เอกชน)	10	10	20
วัดาเมฆช่องลม (สังกัด สปกทม.)	10	10	20
รวม	30	30	60

ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของคะแนนลักษณะความเป็นชายเท่ากับ .8012
และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของคะแนนลักษณะความเป็นหญิงเท่ากับ .8106

2. แบบวัดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท (The Sharabany Intimate Friendship Scales)

2.1 ลักษณะทั่วไป

ผู้วิจัยได้แปลและเรียบเรียงแบบวัดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทมาจาก "The Sharabany Intimate Friendship Scales" ที่ Sharabany สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1974 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประเมินความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น Sharabany ได้ศึกษาค้นคว้าหาความหมายของ "ความสัมพันธ์ใกล้ชิด" เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบวัดนี้ โดยประมวลจากแนวความคิดของ Sullivan และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก่อนหน้านี้ รวมทั้งจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น The Consise Oxford Dictionary The Webster Dictionary of Synonyms และจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น Sharabany จึงได้แบ่ง "ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท" เป็น 8 องค์ประกอบดังนี้ คือ 1. ความเปิดเผย (Frankness & Spontaneity) 2. ความไวต่อความรู้สึกและการทราบข้อมูลต่าง ๆ (Sensitivity & knowing) 3. ความรักใคร่ผูกพัน (Attachment) 4. ความเป็นพิเศษและความเป็นส่วนตัว (Exclusiveness & Privacy) 5. การให้และการแบ่งปัน (Giving & Sharing) 6. การรับและการขอความช่วยเหลือ (taking & Imposition) 7. การมีกิจกรรมร่วมกัน (Common Activities) 8. ความไว้วางใจและความซื่อสัตย์ (Trust & Loyalty)

2.1.1 ลักษณะของแบบวัด

แบบวัดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทมีจำนวนข้อทั้งสิ้น 64 ข้อ ซึ่งครอบคลุม 8 องค์ประกอบข้างต้น โดยแต่ละองค์ประกอบจะมีอยู่ 8 ข้อ 4 ข้อแรกจะเป็นข้อความลักษณะที่ให้ผู้ตอบตอบบนทัศนคติของตนเอง (self) เช่น "ฉันชอบที่จะทำงานชิ้นนี้ร่วมกับเขา" ส่วน 4 ข้อหลัง ข้อความจะมีลักษณะคล้ายกันเพียงแต่มุ่งประเด็นไปที่อีกฝ่ายหนึ่ง (other) เช่น "เขาชอบที่จะทำงานชิ้นนี้ร่วมกับฉัน" เป็นต้น

ข้อความและรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความสัมพันธภาพลึกซึ้งทั้ง 8 องค์

ประกอบ

1. ความเปิดเผย (Frankness & Spontaneity) เป็นลักษณะของการแสดงออกเกี่ยวกับความคิด ทักษะดี อารมณ์ ความรู้สึก ฯลฯ อย่างตรงไปตรงมา โดย

- 4 ข้อแรกเป็นข้อความในลักษณะที่ทำให้ผู้ตอบตอบในทัศนะของตนเอง (self) ได้แก่ ข้อ 43, 10, 23, 13 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข.)

เช่น 43. ฉันสามารถคุยกับเขาได้ทุกเรื่อง (self)

- ส่วนอีก 4 ข้อหลังเป็นข้อความในลักษณะคล้ายคลึงกันเพียงแต่มุ่งประเด็นไปอีกฝ่ายหนึ่ง (other) ได้แก่ ข้อ 2, 49, 38, 22

เช่น 2. เขาสามารถคุยกับฉันได้ทุกเรื่อง (other)

2. ความไวต่อความรู้สึกและการทราบข้อมูลต่าง ๆ (Sensitivity & Knowing) เป็นลักษณะที่ต้องการทราบว่า ข. รู้อะไรเกี่ยวกับ ก. บ้าง เช่น เรื่องเกี่ยวกับรสนิยมของ ก. ก. ชอบหรือไม่ชอบอะไร เป็นต้น

- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับตนเอง (self) ได้แก่ ข้อ 31, 32, 11, 12

- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับอีกฝ่ายหนึ่ง (other) ได้แก่ ข้อ 62, 63, 61, 55

เช่น 32 ฉันทราบดีว่าเขาชอบหรือไม่ชอบหนังสือ เกมส์ หรือกิจกรรมประเภทไหน (self)

63 เขาทราบดีว่าฉันชอบหรือไม่ชอบหนังสือ เกมส์ หรือกิจกรรมประเภทไหน (other)

3. ความรักใคร่ผูกพัน (Attachment) จะเป็นลักษณะความชอบที่ ก. มีต่อ ข. รวมถึงการให้ความสำคัญและคุณค่าต่อมิตรภาพของทั้งสอง

- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับตน (self) ได้แก่ ข้อ 52, 54, 60, 58

- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับอีกฝ่ายหนึ่ง (other) 4, 56, 42, 26

- เช่น 60 เมื่อเขาไม่อยู่ ฉันคิดถึงเขา
 42 เมื่อฉันไม่อยู่ เขาคิดถึงฉัน

4. ความเป็นพิเศษและความเป็นส่วนตัว (Exclusiveness & Privacy)

เป็นระดับความพยายามของทั้งสองฝ่ายที่จะร่วมมือกันพัฒนา "มิตรภาพ" ำห้ดำเนินไปได้ด้วยดี และเป็นระดับที่ชี้ให้เห็นว่า ก. ชอบ ข. มากกว่าคนอื่น ๆ

- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับตน (self) ได้แก่ ข้อ 3, 17, 51, 16
- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับฝ่ายหนึ่ง (other) ได้แก่ ข้อ 19, 50, 36, 1

เช่น 26 ฉันอยู่กับเขาเมื่อเขาต้องการทำบางสิ่งบางอย่างที่เด็กคนอื่นไม่ต้องการทำ (self)

- 1 เขาอยู่กับฉันเมื่อฉันต้องการทำบางสิ่งบางอย่างที่เด็กคนอื่นไม่ต้องการทำ (other)

5. การให้และการแบ่งปัน (Giving & Sharing) เป็นลักษณะของการช่วยเหลือ

สนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความรู้สึก (เช่น ำห้กำลังใจ) หรือจะเป็นในรูปของการำห้ข้อมูล ข่าวสาร วัตถุ ซึ่งกันและกัน

- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับตน (self) ได้แก่ ข้อ 25, 40, 35, 14
- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับอีกฝ่ายหนึ่ง (other) ได้แก่ ข้อ 15, 48, 64, 53

เช่น 35 ฉันเสนอำห้เขาใช้ของำห้หลาย ๆ อย่างของฉัน เช่น เสื้อผ้า ของเล่น หนังสือ

- 64 เขาเสนอำห้ฉันใช้ของำห้หลาย ๆ อย่างของเขา เช่น เสื้อผ้า ของเล่น หนังสือ

6. การรับและการขอความช่วยเหลือ (Taking & Imposition) เป็นลักษณะที่

บ่งบอกว่า ก. ยอมรับการช่วยเหลือหรือรู้สึกสบายใจถ้าต้องออกมาขอความช่วยเหลือ รวมทั้งในบางกิจกรรม ก. อาจจะไม่ต้องออกมาขออนุญาตก็สามารถกระทำได้เลย

- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับตน (self) ได้แก่ ข้อ 44, 18, 57, 21
- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับอีกฝ่ายหนึ่ง (other) ได้แก่ ข้อ 47, 39, 33, 27

เช่น 21 ฉันสามารถทำข้อของเขาได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตจากเขาก่อน
27 เขาสามารถทำข้อของฉันได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตจากฉันก่อน

7. การมีกิจกรรมร่วมกัน (Common Activities) เป็นลักษณะที่ชี้ให้เห็นว่า ก. กับ ข.ทำงานร่วมกัน เล่นร่วมกัน และรู้สึกสนุกสนานที่ได้กระทำการสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวร่วมกัน

- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับตน (self) ได้แก่ ข้อ 9, 59, 28, 41
- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับอีกฝ่ายหนึ่ง (other) ได้แก่ ข้อ 8, 24, 30, 15

เช่น 59 ฉันชอบที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเขา
24 เขาชอบที่จะทำกิจกรรมร่วมกับฉัน

8. ความไว้วางใจและความซื่อสัตย์ (Trust & Loyalty) เป็นลักษณะของการรักษาความลับ รักษาสัญญา รวมทั้งความไว้วางซึ่งกันและกัน

- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับตน (self) ได้แก่ ข้อ 5, 34, 20, 37
- 4 ข้อที่ประเมินเกี่ยวกับอีกฝ่ายหนึ่ง (other) ได้แก่ ข้อ 6, 46, 29, 7

เช่น 5 ฉันทราบว่าเรื่องทุกเรื่องที่ฉันเล่าให้เขาฟังจะเป็นความลับระหว่างเรา
ทั้งสอง

6 เขาทราบว่าเรื่องทุกเรื่องที่เขาเล่าให้ฉันฟังจะเป็นความลับระหว่างเรา
ทั้งสอง

2.1.2 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scales) 6 ระดับ ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทตามความเป็นจริง และทั้ง 64 ข้อกระทงมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นไปตามทิศทางเดียวกันหมด ซึ่งคำตอบในแต่ละระดับมีการให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
ไม่เคยกระทำเลย	1
แทบจะไม่ได้เลย	2
กระทำบางครั้ง	3
กระทำบ่อย ๆ	4
กระทำเกือบเป็นประจำ	5
กระทำเป็นประจำ	6

2.1.3 การแปลผลคะแนน

การแปลผลคะแนนนั้น ถือว่าผู้ที่มีคะแนนสูงจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำ

2.1.4 คุณภาพของแบบวัด (The Sharabany Intimate Friendship Scale)

1. การหาความเที่ยง (Reliability)

Sharaby ใช้วิธี Item-Total Correlation ตามวิธีของ Guilford (Guilford 1965 ; 463, อ้างถึงใน Sharabany 1974 ; 75) คำนวณหาความเที่ยงของทั้งมาตร คือ .910

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กับเพื่อนคนอื่น ๆ ได้อย่างเด่นชัด ซึ่งแสดงให้เห็นจากผลการวิเคราะห์และการทดสอบความมีนัยสำคัญตามวิธีของ McNemar (McNemar, 1955 อ้างถึงใน Sharabany 1974 : 82) โดยทั้งในกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและเพศชายจะประเมินความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท สูงกว่าความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนคนอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ขั้นตอนในการทดสอบความแม่นยำและความเชื่อถือได้ของแบบวัดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิททางการวิจัยครั้งนี้

1. แปลและเรียบเรียงแบบวัดดังกล่าว จากนั้นให้ รศ.ประไพพรรณ ภูมิวิจิตร (อ.ที่ปรีษา) ตรวจสอบแก้ไขสำนวน
2. แปลกลับเป็นภาษาอังกฤษ โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาอังกฤษ 1 ท่าน คือ แพทย์หญิง นิธิ อัจลากุล ผู้เชี่ยวชาญทางกุมารแพทย์ ประจำโรงพยาบาลเลิศจิน เพื่อหา Content Validity
3. นำแบบวัดไปศึกษาขั้นนำ (Pilot Study) เพื่อศึกษาคุณภาพของแบบวัด โดยนำไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 คน จากโรงเรียนต่าง ๆ ดังนี้ คือ
 - โรงเรียนวัดบึงทองกลาง (สังกัด กทม.) จำนวน 20 คน เป็นชาย 10 คน, หญิง 10 คน
 - โรงเรียนเบญจมินทร์ (สังกัด เอกชน) จำนวน 20 คน เป็นชาย 10 คน, หญิง 10 คน
 - และโรงเรียนพญาไท (สังกัด สพท.) จำนวน 20 คน เป็นชาย 10 คน, หญิง 10 คน
 โดยอาศัยวิธีวัดความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ดังแสดงค่าในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท
แต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ส.ป.ส. อัลฟาของครอนบาค (α)
Frankness	.8478
Sensitivity & knowing	.8351
Attachment	.8514
Exclusiveness	.7980
Giving & Helping	.8522
Taking & Imposition	.7986
Common Activities	.8015
Trust & Loyalty	.8273

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิททั้งมาตร
คือ .9666

วิธีดำเนินการวิจัย

1. พัฒนาแบบวัดบทบาททางเพศตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อเครื่องมือทำชิ้น
การวิจัย
2. นำแบบวัดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทมาศึกษาขั้นนำ (pilot study)
เพื่อคำนวณหาค่าความเที่ยง

3. นำแบบวัดทั้ง 2 ฉบับที่พัฒนาแล้วไปทำกลุ่มตัวอย่างตอบ โดยผู้วิจัยนำแบบวัดไปแจกด้วยตนเองพร้อมอธิบายรายละเอียดและยกตัวอย่างทำกลุ่มตัวอย่างเข้าใจ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทุกคนต้องตอบแบบวัดทั้ง 2 ฉบับ

4. นำแบบวัดที่ทาแล้วในข้อ 2 มาตรวจหาคะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เอส พี เอส เอส พี ซี พลัส (SPSS/PC⁺) ในการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ในแบบวัดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท

ก. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน

ข. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าความแปรปรวน (Variance) ของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท

2. ในแบบวัดเกี่ยวกับบทบาททางเพศ

ก. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ของคะแนนบทบาททางเพศ ในข้อกระทงที่เป็นลักษณะของเพศหญิง (Feminine) และข้อกระทงที่เป็นลักษณะของเพศชาย (Masculine) ของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและเพศชายแต่ละคน

ข. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ของคะแนนบทบาททางเพศใน ข้อ ก. มาหาค่ามัชฌิม (Median)

ค. นำคะแนนบทบาททางเพศมาหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard-deviation) และหาค่าความแปรปรวน (Variance)

3. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและเพศชาย โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันของกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกัน 4 แบบ โดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance)
5. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกัน 4 แบบ โดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance)
6. ในกรณีที่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันด้วยวิธีของ ชะเฟ (Scheffe)
7. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันของกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาททางเพศแบบแอนโดรจีนิ กับกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงโดยวิธีการทดสอบค่าที (t-test)
8. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกันของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง กับกลุ่มตัวอย่างเพศชายในทุกบทบาททางเพศ ดังนี้
 - วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีบทบาทแบบแอนโดรจีนิ กับกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาทแบบแอนโดรจีนิ โดยวิธีการทดสอบค่าที (t-Test)
 - วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีบทบาทความเป็นหญิงสูง กับกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาทความเป็นหญิงสูง โดยวิธีการทดสอบค่าที (t-Test)
 - วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีบทบาทความเป็นชายสูง กับกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาทความเป็นชายสูง โดยวิธีการทดสอบค่าที (t-Test)
 - วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีบทบาทแบบไม่เด่นชัด กับกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาทแบบไม่เด่นชัด โดยวิธีการทดสอบค่าที (t-Test)